

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

statsråd Bjørn Arild Gran

Vår ref:
21/01020-1

Saksbehandler:
Camilla Kayed

Dato:
26. november 2021

Forespørsel om møte med kommunal- og moderniseringsministeren

Barneombudet vil ønske deg velkommen som statsråd i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Barneombudets hovedoppgave er å fremme barns interesser i samfunnet og følge med på utviklingen av barns oppvekstkår. Vi skal spesielt følge med på at barns interesser blir ivaretatt i lovgivningen og at Norge overholder FNs barnekonvensjon.

I dette notatet har vi fremhevet noen viktige tema som vi gjerne ønsker å diskutere nærmere med deg i et møte.

Bolig- og boligsosialpolitikk

Barneombudet er opptatt av at alle barn skal ha en trygg og stabil boligsituasjon. Både Grunnloven § 104 og Barnekonvensjonen art. 27 viser til at staten er forpliktet til å sørge for at barn har en levestandard som gagnar deres utvikling.

Forskning viser at bolig er et viktig velferdsgode som har stor betydning for livskvaliteten for barn og for deres utvikling, fritid, skolegang, deres sosiale liv og tilhørighet.

Det er dag er det bare noen få lovpålagte oppgaver for kommunene på det boligsosiale feltet og det finnes ingen egen lov som regulerer kommunenes ansvar på dette området. Selv om mange kommuner arbeider godt på det boligsosiale feltet er det likevel kommuner som ikke gjør nok og variasjonen i tilbudet til de vanskeligstilte på boligmarkedet er til dels stor. Stramme budsjetter fører til at kommuner må prioritere strengt, og tydelige lovpålagte oppgaver prioriteres fremfor oppgaver som ikke er lovpålagte.¹ Barneombudet har også fått innspill fra ulike instanser om at barneperspektivet mangler i det boligsosiale arbeidet.

Forankring i lov er et av de viktigste verktøyene staten kan bruke for å sikre rettigheter. Forslaget til en ny boligsosial lov om kommunenes ansvar overfor vanskeligstilte på boligmarkedet, som ligger til behandling

¹ NIBR-rapport 2019:9, Evelyn Dyb, Færre bostedsløse – hva er forklaringen? S. 10; Høringsnotat fra Kommunal- og moderniseringsdepartement, saksnr. 20/6106, 'Forslag til lov om kommunens ansvar overfor vanskeligstilte på boligmarkedet', 2020. S. 20.

i Stortinget, er etter Barneombudets syn første skritt i riktig retning.² For å synliggjøre barnet og barns rettigheter mener vi at hensynet til barnets beste og barnets rett til å bli hørt spesifikt bør nevnes i loven. Det finnes heller ikke nasjonale retningslinjer som sikrer barnefamiliers behov ved tildeling av kommunale boliger eller kvalitetskrav til bolig og boligmiljø der barn bor. For å styrke barns rettigheter i den sosiale boligpolitikken og det kommunale boligsosiale arbeidet, mener vi det er viktig at slike retningslinjer kommer på plass.

Barneombudet håper derfor at kommunalministeren vil styrke barns rettigheter i bolig- og boligpolitikken og i det boligsosiale arbeidet i kommunene fremover, både gjennom lov og ved retningslinjer.

Husleieloven

Forskning og statistikk viser at mange barn som vokser opp i fattige familier bor under dårlige leieforhold.³ Etter Barneombudets syn er barn ikke godt nok vernet i den nåværende husleieloven. Det er flest lavinntektsfamilier som leier og har dårlige boforhold. Problemene som oppstår for leietakere og deres barn er ofte en konsekvens av korte kontraktstider, dårlig kvalitet på boligene og trangboddhet, men også brudd på privatliv og særlig skjevhet i makten mellom utleier og leier⁴.

Husleieloven er i sin tid skrevet uten hensyn til barn og deres rettigheter. Barns rettigheter bør derfor innarbeides i husleieloven for å kunne garantere barn et godt, trygt og stabilt sted å bo. Det bør også lovfestes at barn har rett til et bomiljø som fremmer helse, trivsel og læring og innføres kvalitetskrav på boliger for barnefamilier.

Barneombudet håper at kommunalministeren setter ned et offentlig utvalg for å revidere husleieloven slik at barns rettigheter sikres bedre i loven.

Vi vil gjerne be om et møte for å diskutere disse sakene nærmere med deg. Vi ønsker deg lykke til med oppgavene som venter som statsråd, og ser frem til et konstruktivt og godt samarbeid.

Med vennlig hilsen

Inga Bejer Engh
barneombud

Eva Karin Dahle Rabben
kommunikasjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

² Se også Barneombudets høringsvar på forslag til lov om kommunenes ansvar overfor vanskeligstilte på boligmarkedet: <https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Barneombudet-mener/Horingssvar/2021/Kommunenes-ansvar-overfor-vanskeligstilte-pa-boligmarkedet.pdf>

³ For eksempel *'Forbrukerutfordringer i det norske leiemarkedet'* – trygge forbrukere i leiemarkedet, Forbrukerrådet 2020; *'Vurdering av minstetid for tidsbestemte leieavtaler'*, Rapport 05-2021, Samfunnsøkonomisk-analyse AS, *'Å leie bolig'* – Norske leietakeres erfaringer og ønsker for boligmarkedet, Forbrukerrådet 2021; *'Alle trenger et trygt hjem'* – Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken (2021-2024), Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2021

⁴ Regjeringens nasjonale strategi for den sosiale boligpolitikken «Alle trenger et hjem» (2021-2024), vedlegg 2 Boligmarkedet og lavinntektsgrupper.

Torggata 2-4,
0181 Oslo

post@barneombudet.no
+47 22 99 39 50

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

barneombudet.no
EHF/org.nr.: 971527765